

NIEPEŁNOSPRAWNI

TU **i** TERAZ

DOSTĘPNOŚĆ A KOMUNIKACJA

Fot. pixabay.com

W NUMERZE:

Sygnatariusze partnerstwa

str. 2

Teoria a praktyka, czyli dostępność na kolei

str. 3-5

Gorzowski dworzec przyjazny podróżnym

str. 6-7

Kolej na Podbeskidziu

str. 8-11

Na koniec remontu jeszcze poczekamy

str. 12-13

Skarga – komu przysługuje i jak ją złożyć?

str. 14-15

Sygnatariusze Partnerstwa na rzecz dostępności

Poniziej przekazujemy skrót najnowszych informacji, które pojawiły się w zakładce Aktualności na stronie Programu Dostępność Plus w dniach w 30.01 – 10.02.2023 r.

* Przypomnieliśmy o nowatorskich pomysłach skierowanych do osób z niepełnosprawnościami lub osób starszych o ograniczonej mobilności, z którymi można zapoznać się na stronie Inkubatora Innowacji Społecznych Wielkich Jutra. Wśród innowacji znalazły się takie realizacje jak aplikacja Mobi Assist (wspierająca osoby niewidome) czy Platforma Easy Move – ułatwiająca przemieszczanie się osobom poruszającym się na wózkach.

* Poradnik dla rodziców nowonarodzonych dzieci z chorobą i/lub niepełnosprawnością „Powitalnik”. Poradnik służy wsparciem w codziennej logistyce, w poszukiwaniu rozwiązań urzędowych czy prawnych, które mogłyby być pomocne w tej sytuacji. Istotną częścią „Po-

witalnika” jest także baza kontaktowa do rodziców – przewodników, którzy przeszli podobną drogę i będą służyć swoim doświadczeniem i wsparciem. Powitalnik powstał w ramach Inkubatora pomysłów prowadzonego przez Fundację Stocznia i Laboratorium Innowacji Społecznych. Został sfinansowany ze środków funduszy europejskich. Poradnik do pobrania na stronie Stowarzyszenia Mudita.

* Turystyka rozwija usługi dla osób ze szczególnymi potrzebami. W Zakopanem Punkt Informacji Turystycznej udziela praktycznych informacji osobom niesłyszącym. Jest to możliwe dzięki pomocy mobilnego tłumacza języka migowego. Osoba niesłysząca może zasięgnąć informacji o dostępności szlaków turystycznych, tras narciarskich czy aktualnym stanie pogody na dwa sposoby: osobiście w punkcie bądź przez wideorozmowę z tłumaczem. Więcej informacji dostępnych na stronie Tatrzańskiego Parku Narodowego [4]. Zachęcamy do lektury.

Dominika Wierzbowska

**NIEPEŁNOSPRAWNI
TU I TERAZ**

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

BIULETYN DOFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PFRON

Wydawca: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

Redaktor Naczelna: Bożena Bryl-Chrząszcz. **Sekretarz redakcji:** Robert Zapora

Redakcja: Elżbieta Schubert, Leszek Kosiorowski, Przemysław Kaczalko, Andrzej Koenig, Dorota Pilecka, Wanda Milewska, Joanna Kapias, Jolanta Wiatr, Justyna Janicka, Jadwiga Trębacz – koordynator

Adres wydawcy i redakcji: 58-500 Jelenia Góra, ul. Osiedle Robotnicze 47A, tel. 75 75 242 54, 795 650 990, e-mail: biuro@kson.pl

Skład: AD REM, 58-500 Jelenia Góra, al. Wojska Polskiego 91/1, tel. 75 75 222 15. **Druk:** Laser-Graf Wojciech Włostowski, 09-400 Płock, Krostogaj 1.

Nakład 8000 egz.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega prawo do skracania i redakcyjnego opracowania materiałów przyjętych do druku.

Dostępność na kolei – w teorii a w praktyce

Zarządcy infrastruktury kolejowej i przewoźnicy uwzględniają przy inwestycjach ustawowe wymogi dotyczące dostępności dla osób z niepełnosprawnością. Jest jeszcze wiele elementów do poprawy, które są wynikiem wielu dekad zaniedbań. Sprawdziliśmy, jak dostępność do podróży kolejami wygląda obecnie – na przykładzie Jeleniej Góry.

Teoretycznie...

Problematykę dostępności w transporcie kolejowym uregulowano rozporządzeniem 1300/2014 ministra inwestycji i rozwoju. Usuwanie barier w zakresie dostępności infrastruktury dworców, stacji pasażerskich i przystanków osobowych jest realizowane przez odnowę lub modernizację istniejących, a także budowę nowych obiektów.

Rządowy program „Dostępność Plus” na lata 2018 – 2025 odnosi się m.in. do transportu zbiorowego. Blok tematyczny o budżecie 20 mld. zł, związany z dostępnością transportu publicznego i prywatnego dotyczy pięciu działań:

- 1) Dostępny transport kolejowy,
- 2) Remont i przebudowa 200 dworców kolejowych,

- 3) Dostępny transport publiczny,
- 4) Szkolenia dla pracowników sektora transportu

5) Aplikacja „Czy dojadę?”

Nowy tabor przewoźników kolejowych również powinien posiadać udogodnienia niwelujące bariery. W rzeczywistości, w przypadku podróżnych korzystających z infrastruktury w Jeleniej Górze – różnie to wygląda, chociaż remont dworca był przez kolej konsultowany z KSON-em przed rozpoczęciem prac.

Warto dodać, że przewoźnicy umożliwiają „zapowiedź” podróży, jednak należy to zrobić dwa dni wcześniej (telefonicznie przez infolinię lub poprzez Internet), co na wstępie budzi wątpliwość co do równego traktowania.

W praktyce...

Wybraliśmy się z jednym z wolontariuszy Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych w krótką podróż, w praktyce oceniając dostępność. Nie zgłaszaliśmy dwa dni wcześniej planu podróży. Budynek dworca kolejowego ma wszelkie udogodnienia – jest podjazd do kas biletowych, kasjerki są zorientowane w obowiązujących ulgach na bilety dla osób z niepełnosprawnością. Dotarcie na peron również nie stanowiło problemu – na większości z nich jest winda, tylko jeden (4. peron) jest obsługiwany przez obsługę dworca z użyciem specjalnej platformy. Pociąg Kolei Dolnośląskich, którym wybraliśmy się do Janowic Wielkich podjeżdżał na peron 2., więc Pan Adam Dąbrowski mógł samodzielnie dotrzeć do wagonu.

Już sam wjazd z poziomu peronu do pociągu może być dla niektórych problemem. Na innej wysokości są perony w Jeleniej Górze, a na innej w Janowicach Wielkich, ale umiejętności naszego podróżnika poruszającego się

na wózku, pozwoliły mu „wskoczyć” do składu. Konduktorzy wykazali się uprzejmością i zrozumieniem, pytali czy potrzebna jest pomoc przy wysiadaniu. Przypomnieli również o opcji wcześniejszego zgłaszania podróży.

O ile nowe Koleje Dolnośląskie w większości mają składy (teoretycznie) przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, to nasz podróżnik znacznie więcej kłopotów napotyka w przypadku PolRegio czy PKP Intercity, gdzie nadal przez Jelenią Górę jeżdżą głównie stare składy, nieprzystosowane dla osób na wózku. Pan Adam Dąbrowski opowiedział nam o swoich doświadczeniach z podróży koleją.

Okiem osoby na wózku...

– Jako osoba poruszająca się na wózku jestem coraz mniej zadowolony z podróżowania koleją. Każdego przewoźnika trzeba dwa dni wcześniej poinformować gdzie będzie się jechać, o której godzinie, w jakim celu, jakim wózkiem (składany, elektryczny, manualny). Formalności też zniechęcają – infolinia jest płatna, taka rozmowa trwa od 10 do 30 minut, a koszty ponosi użytkownik. Dla osoby niepełnosprawnej każdy grosz się liczy – powiedział Adam Dąbrowski.

Ocena przewoźników okiem Pana Adama (skala 1-5):

Koleje Dolnośląskie – 4

PolRegio – 1

PKP Intercity – 1.

Pojazdy KD, z których korzystam są niskopodłogowe. Resztę przewoźników dyskwalifikują schody do wagonów. Są wąskie przejścia – nawet jak wejdziemy do wagonu z pomocą zwykłych ludzi (bo konduktorzy tylko asystują, a nie pomagają), to zwykle stoimy siedzimy przy toalecie lub przy drzwiach. Zdarzyło mi się kilka razy jechać w takim wagonie. Zazwyczaj kończy się to awanturą, bo kierownik pociągu nie wyraża zgody na podróż takiej osoby mimo, że mam wykupiony bilet i zgłosiłem się dwa dni wcześniej. Kierownik tłumaczył się tym, że pociąg nie jest dostosowany do potrzeb osób na wózku i nie chce ponosić odpowiedzialności. Po awanturze kończyło się to i tak siedzeniem przy toalecie, a jak inny podróżny chciał z niej skorzystać, musiałem odjeżdżać w przestrzeń między wagonami. Zero komfortu jazdy – wspomina A. Dąbrowski, który nie miał jeszcze okazji podróżować Pendolino (nie dojeżdża już do Jeleniej Góry), czy Dartem.

Nawet w składzie KD, który najlepiej wypada w zestawieniu z pozostałymi przewoźnikami, podróżnik z Jeleniej Góry nie mógł zapiąć pasów bezpieczeństwa na stanowisku dla osób na wózku, gdyż pas był za krótki... (widoczne na zdjęciu). Jak wspomina Pan Adam, zdarza się, że konduktor z własnej inicjatywy pomaga. Jeleniogórzanin zaznacza, że obowiązek zgłaszania podróży 48 godzin wcześniej to nie-

równe traktowanie, gdyż każdy inny podróżny ma prawo do pilnego, nagłego wyjazdu.

Podsumowanie...

Dobrze, że inwestuje się w poprawę dostępności na kolei, jednak jest jeszcze wiele do zrobienia, a niektóre działania przy planowaniu inwestycji powinny być lepiej przemyślane, okraszone wyobraźnią i empatią (przykład za krótkich pasów bezpieczeństwa, platformy do podjazdu do pociągu, które niekiedy są zbyt długie na niektórych peronach, czy różnica wysokości między peronem a podłogą w pociągu).

Przemek Kaczałko

Fot. Przemek Kaczałko

Gorzowski dworzec przyjazny podróżnym

Od kilku lat główny dworzec kolejowy przy ul. Dworcowej w Gorzowie Wielkopolskim jest miejscem, którego nie trzeba się wstydzić. Obiekt jest zadbane, czysty, dostosowany do korzystania przez osoby starsze i niepełnosprawne. Wyposażony w windy i platformy, zamontowane przy schodach prowadzących na perony. Na peronach jest wiele ławek.

W holu gorzowskiego dworca dyżuruje pracownik ochrony, który chętnie udziela informacji oraz w razie potrzeby pomaga przy odczytaniu rozkładu jazdy czy wskazania peronu.

W czasie, gdy prowadzony był remont dworca głównego, gorzowianie

mogli korzystać z nowo wybudowanego przystanku kolejowego, oznakowanego jako Gorzów Wschodni. Do przystanku prowadzą podjazdy z zabezpieczającymi poręczami. Przystanek znajduje się w pobliżu teatru im. Juliusza Osterwy.

Na stronie internetowej PKP dowiadujemy się, że wśród wielu miejscowości Gorzów Wielkopolski jest na liście dworców, na których świadczona jest usługa asysty. Czyli istnieje możliwość skorzystania z pomocy w poruszaniu się po obiekcie. Zgłoszenia o planowanym skorzystaniu z usług PKP należy dokonać dzwoniąc wcześniej pod nr tel. 22 474 13 13, wypełniając formularz lub wysyłając maila pod adres: pomocprm@pkp.pl – wów-

czas w ciągu maksymalnie pół godziny od przyjęcia zgłoszenia ochrona na danym dworcu będzie gotowa do udzielenia asysty. O szczegółach otrzymania pomocy można dowiedzieć się z tego portalu: <https://www.pkp.pl/pl/dworce/informacje-dla-pasazerow-niepełnosprawnych-lub-o-ograniczonej-sprawności-ruchowej>

Według relacji gorzowskich pasażerów, problemem były opóźnienia pociągów albo co gorsze ich odwołania. Takie przypadki miały miejsce w grudniu m.in. z powodu awarii składów kursujących na trasie Kostrzyn – Gorzów – Krzyż. Przygotowując ten materiał spotkaliśmy zadowolonych podróżnych, którzy wybierali się w kierunku do Gdańska. Pociąg się nie spóźnił i planowo przyjechał do celu.

W tym roku władze Gorzowa zaplanowały modernizację placu przed dworcem kolejowym, polegającą na budowie centrum przesiadkowego. Plac zostanie zmodernizo-

wany, zmieni się torowisko tramwajowe, pojawią się trawniki i nowe nasadzenia. Postawione zostaną ławki dla oczekujących na tramwaj. Wybudowane będą miejsca postojowe dla taxi, oraz parkingi ogólnodostępne i dla osób niepełnosprawnych.

Wanda Milewska
Fot. archiwum Autorki

Dostępna kolej na Podbeskidziu

C cały świat stale się modernizuje, ulepsza, staje na głowie aby to, co proponuje, było lepsze od konkurencji oraz dostępne każdemu bez względu na narodowość, kolor skóry, wykształcenie oraz rodzaj dysfunkcji (niepełnosprawności). Taka sama sytuacja jest w transporcie zbiorowym – kolejowym.

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych weszła w życie w 2012 roku. Jej celem jest poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnością, poprzez umożliwienie im rzeczywistego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, na równi z innymi osobami. Jednym z pod-

stawowych jej postanowień jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnością, na zasadzie równości, dostępu do środków transportu.

Wiele barier w dostępie do transportu może istotnie przyczynić się do wykluczenia z życia społecznego osób z niepełnosprawnością z różnymi dysfunkcjami. Zawężają możliwość swobodnego przemieszczania się, podejmowania pracy, edukacji, korzystania z leczenia i rehabilitacji czy z oferty kulturalnej.

Wciąż niektóre utrudnienia powodują konieczność korzystania ze wsparcia osób towarzyszących albo asysty personelu dworca. Najwięcej barier napotykają osoby z dysfunkcją wzroku, a najmniej – z dysfunkcją słuchu.

Jak wygląda ta dostępność kolei dla potrzeb osób z niepełnosprawnością na Podbeskidziu? Wraz z asystentem odwiedziłem kilka miejsc właśnie na Śląsku Cieszyńskim i chciałbym się podzielić z czytelnikami biuletynu kilkoma spostrzeżeniami.

Pierwsze wrażenie często jest takie same: „jest fajnie”. Ale po kilku minutach pobytu na dworcu nie jest do końca tak kolorowo. Z racji, że jestem niepełnosprawnym z dysfunkcją wzroku większość spraw będzie dotyczyło tej grupy, ale o pozostałych nie zapomnę.

Mieszkam w Skoczowie i zacznę od tej miejscowości. Przez kilka lat były prowadzone prace remontowe na odcinku Katowice – Wisła oraz Goleiszów – Cieszyn. Niestety sam budynek dworca nie doczekał się remontu i stoi pusty, jedynie zabezpieczony przed wandalami. Osoba z niepełnosprawnością ruchu i słuchu ma możliwość zakupu biletu w „bileto-macie”, osoba z dysfunkcją wzroku już nie bo jest on nieudźwigniony. Osoba z dysfunkcją ruchu bez

problemu dostanie się na peron za pomocą najazdów dla wózków. Perony wyposażone są w „jezyki” informujące niewidomego, że w tym miejscu kończy się peron.

Skoczów na pewno jest miejscowością mniej znaną od Wisły, którą sławią Adam Małysz i Piotr Żyła czy Hotel „Gołębiewski”. Znajduje się tutaj kilka przystanków ale

przedstawię główną stację „Wisła Uzdrowisko”. Budynek dworca jest po kapitalnym remoncie, dostosowany do korzystania przez osoby z niepełnosprawnością. Osoba na wózku nie napotyka na bariery typu schody, znajdują się zarówno kasy biletowe jak również „biletomat” – nie jest udźwigniętym. Torowisko do ostatniej stacji Wisła Głębcze jest wymienione, perony po modernizacji, podobnie jak w Skoczowie, z najazdami dla wózków oraz z „jezykami”. Rozkład czytelny, według mojego asystenta nie ma pętli

indukcyjnej dla osób niesłyszących. Komunikaty dot. odjazdów są podawane. Wisła to końcowa miejscowość na tym szlaku ale autobusami można udać się np. do Koniakowa, Istebnej, Jaworzynki, skoczni narciarskiej czy na Kubalonkę.

Kolejna miejscowość na trasie to miasto powiatowe Cieszyn, które podzielone jest mostem granicznym pomiędzy Polską i Czechami. Będąc mieszkańcem powiatu cieszyńskiego trudno nie sprawdzić dworca, a dokładnie „Centrum przesiadkowego Cieszyn”, w skład którego wchodzi: dworzec kolejowy i autobusowy. Kilka lat od momentu likwidacji najważniejszego odcinka Goleszów – Cieszyn, z którego kiedyś korzystała większość młodzieży powiatu cieszyńskiego, w bieżącym roku powróciło to połączenie na stałe do rozkładu jazdy. Jest to wynik rewitalizacji tego odcinka linii.

Cały omawiany kompleks został w 2022 roku doceniony, stając się najlepszym dworcem kolejowym w Polsce 2022 roku.

Budynek „Centrum przesiadkowego Cieszyn” jest praktycznie postawiony na nowo z wykorzystaniem tej części, której nie można było rozebrać. Osoba z dysfunkcją ruchu bez kłopotu dostanie się do wnętrza – nie ma żadnych schodów.

Znajdziemy w budynku toaletę dla osób z niepełnosprawnością, informacja o przyjazdach i odjazdach podawana jest poprzez nagłośnienie wewnątrz i na zewnątrz. Perony są dostosowane dla niewidomych (jezyki) oraz najazdy dla wózkowicza, osoby starszej i osoby poruszającej się o kulach. Niestety, nie spotkałem poziomej linii prowadzącej niewidomego np. do toalety, kasy, poczekalni lub wyjścia. Bilety można zakupić zarówno w kasie oraz w biletomacie (bez udźwiękowania).

Osoby wyjeżdżające w odległe miejsca w Polsce często korzystają z dworca kolejowego w Bielsku Białej. Sam budynek oraz perony są dostosowane dla osób z dysfunkcją ruchu (wózek inwalidzki, kule), osoby niesłyszące oraz niewidome (tylko perony). W budynku znajduje się jedna kasa z niższym blatem do dokonywania zakupu biletu przez osobę na wózku, znajdziemy także nieudźwiękowany „biletomat”, czytelny rozkład odjazdów oraz zapowiedzi przyjeżdżających i odjeżdżających pociągów przez nagłośnienie w budynku dworca oraz na peronach. Osoba poruszająca się na wózku może skorzystać z windy, aby przemieszczać się między peronami – dojść do peronów można podziemnym tunelem.

W październiku 2022 roku byłem na turnusie rehabilitacyjnym w Ustroniu Morskim gdzie dojazd i powrót odbyłem pociągami właśnie z Bielska Białej do Ustronia i mogę stwierdzić, że przy tych dworcach i peronach, gdzie się przesiadaliśmy na kolejne pociągi, dworce z cieszyńskiego powiatu nie wypadają źle. Jak zawsze można powiedzieć, że to i owo jest niedostępne, jednak wszystko wymaga czasu i na pewno obiekty kolejowe będą bezpieczniejszymi oraz bardziej dostępnymi dla niepełnosprawnych i osób starszych.

*Andrzej Koenig
ociemniały
Fot. archiwum Autora*

Na koniec remontu jeszcze poczekamy

W grudniu rozpoczął się remont zabytkowego budynku kołobrzesckiego dworca kolejowego. Ma zostać oddany do użytku w pierwszej połowie 2024 roku. Osoby niepełnosprawne powinny być przygotowane, że do tego czasu będzie im się podróżowało trudniej.

Rozpoczął się remont wybudowanego w połowie XIX wieku, zabytkowego budynku kołobrzesckiego dworca kolejowego. Obiekt ma odzyskać historyczny wygląd, ale też stać się bardziej ekologicz-

ny i przyjazny dla osób niepełnosprawnych. Po jego zakończeniu centrum obsługi podróżnych – jak dotychczas – będzie znajdowało się w holu dworca, w jego centralnej części. Zamontowane będą też – czego nie było dotychczas, a co jest istotne zwłaszcza dla osób niedowidzących – duże elektroniczne tablice przyjazdów i odjazdów pociągów, sporych rozmiarów zegar, a dla zmęczonych oczekiwaniem na pociąg – wygodne ławki z drewnianymi siedziskami. W strefie obsługi podróżnych znajdą się też kasy biletowe, pokój zabaw dla dzieci

wraz z pomieszczeniem dla rodziców oraz informacja turystyczna. Wszystkie przestrzenie związane z obsługą podróżnych, mają być klimatyzowane.

Na razie jednak na kołobrzesckim dworcu kolejowym i w jego okolicy króluje prowizorka. Podróżni zamiast w kasach muszą kupować bilety na pociąg w przenośnym kontenerze (na zdj.). To tymczasowe rozwiązanie, ale po zakończeniu prac – jak obiecuje kolej – ma być wyłącznie lepiej, w tym także jeśli chodzi o rozwiązania planowane

z myślą o niepełnosprawnych podróżnych, o których obiecano specjalnie zadbać np. windy na perony, podjazdy, toalety przystosowane do ich potrzeb. Na dostęp do stacjonarnych kas na dworcu i wygodnych ławek trzeba będzie jeszcze trochę poczekać. Jak zapowiedzieli przedstawiciele kolejowej spółki, która jest administratorem obiektu – kołobrzescki dworzec kolejowy zostanie oddany do użytkowania podróżnym w pierwszej połowie 2024 roku.

Jolanta Wiatr
Fot. Jolanta Wiatr

Bilety zamiast w kasie na razie trzeba kupować w zastępującym ją prowizorycznym kontenerze, ale po zakończonym remoncie ma być na dworcu przyjaźniej dla osób niepełnosprawnych

SKARGA NA DOSTĘPNOŚĆ

Od ponad roku w polskim prawie funkcjonuje instytucja skargi na brak dostępności. Można by się spodziewać, że skargi tego typu, przynajmniej w pierwszych miesiącach, będą wpływać lawinowo. Tymczasem Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych odnotował wpływ zaledwie... 40 skarg na brak dostępności. Problem tkwi w nie do końca zrozumiałej procedurze. Złożenie skargi powinno być poprzedzone wnioskiem o zapewnienie dostępności.

Ustawa z 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wskazuje, że każdy, bez konieczności wykazania interesu prawnego lub faktycznego, ma prawo poinformować podmiot publiczny o braku dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej.

Od 20 września 2019 roku podmioty publiczne mają obowiązek zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. – W 2021 roku weszły w życie przepisy, które umożliwiają skorzystanie z prawa do dostępności poprzez składanie skarg i wniosków o zapewnienie dostępności – wyjaśnia Stanisław Schubert, prezes Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. – Temu obowiązkowi podlegają m.in. ministerstwa i urzędy centralne, urzędy miast i gmin, urzędy powiatowe, szkoły publiczne, państwowe szpitale i przychodnie i placówki pocztowe czy dworce a także przestrzenie publiczne, chodniki, przejścia dla pieszych.

– Podmiotów podlegających pod ustawę o zapewnieniu dostępności jest ponad 65 tysięcy – podkreśla.

Dzięki przepisom, o których mówi Stanisław Schubert, obywatele uzyskali trzy narzędzia: informację o braku dostępności, wniosek o zapewnienie dostępności i skargę na brak dostępności. Informacja służy przede wszystkim zawiadomieniu podmiotu publicznego o tym, że nie każdy może z niego skorzystać w równym stopniu. Taką informację do podmiotu publicznego może złożyć każdy. Wniosek o zapewnieniu dostępności i skarga na jej brak to broń większego kalibru.

Przed złożeniem wniosku przysługuje osobie ze specjalnymi potrzebami lub jej przedstawicielowi ustawowemu. Można go złożyć w sytuacji, gdy naru-

szony jest interes faktyczny. Na przykład, gdy chcemy wypożyczyć książkę z biblioteki, której budynek jest niedostępny albo, gdy nie możemy udać się w podróż z powodu niedostępności dworca – tłumaczy Stanisław Schubert. – Wniosek należy złożyć w podmiocie, który nie zapewnia dostępności swoich usług, np. w szkole czy urzędzie miasta. Na zapewnienie dostępności podmiot ten ma wówczas 14 dni. Można to wydłużyć do 2 miesięcy. Po upływie tego czasu podmiot publiczny musi poinformować, kiedy i w jaki sposób zapewni dostępność.

Jeśli podmiot nie zapewni dostępności albo wcale nie odpowie na wniosek, osoba ze specjalnymi potrzebami może złożyć skargę na brak dostępności do Prezesa Zarządu PFRON. Można to zrobić w ciągu 30 dni od upływu terminu zapewnienia dostępności lub otrzymania zawiadomienia o niemożności zapewnienia dostępności. Po rozpatrzeniu skargi, Prezes PFRON w drodze decyzji nakazuje zapewnienie dostępności lub nakłada karę finansową na zaskarżony podmiot publiczny, która może wynieść nawet 50 tys. zł.

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych zajmuje się szeroko rozumianą dostępnością, pracujemy na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Pomagamy instytucjom publicznym w zapewnieniu dostępności m.in. poprzez audyty dostępności budynków publicznych ale także szkoleń i przygotowaniu materiałów w tekście łatwym do czytania i zrozumienia ETR – powiedział Stanisław Schubert.

W naszym społeczeństwie wciąż widać brak wiedzy o dostępności. Są różnego rodzaju obawy o to, jak zapewnić dostępność, w jednostkach publicznych brakuje koordynatorów ds. dostępności lub ich funkcję pełnią osoby z przypadku, nie posiadające wiedzy z zakresu zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami – zaznacza Stanisław Schubert.

Obecnie trwają prace nad nową ustawą, która ułatwi dostępność do różnego rodzaju usług i rzeczy. Jest to następny krok, który będzie dawał przewagę konkurencyjną naszym przedsiębiorstwom. Będzie otwierał je na potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami, ale także czynił nasz kraj bardziej dostępnym dla wszystkich.

Europejski Akt o Dostępności, czyli dyrektywa w sprawie wymogów dostępności produktów i usług, to pierwsza tak horyzontalna i kompleksowa regulacja unijna w dziedzinie dostępności. Łączy w sobie aspekt społeczny, biznesowy oraz technologiczny. Obejmuje swym zasięgiem już nie tylko podmioty sektora państwowego, ale również przedsiębiorców prywatnych. Ustawa, która wdroży EAA do prawa polskiego zacznie obowiązywać od czerwca 2025 roku. EAA ma przyczynić się do poprawy dostępności wybranych produktów i usług dla wszystkich użytkowników. Wpłynie na usuwanie barier dla swobodnego przepływu dostępnych produktów i usług poprzez wprowadzenie jednolitych wymogów dostępności na terenie całej Unii Europejskiej.

Paweł Wysocki

MASZ PRAWO

Dostępność w podmiotach publicznych

Dostępność **Plus**

PFRON
wspiera dostępność

Wzory
wniosków i skarg
znajdziesz na stronie:

www.gov.pl

dostepnosc.pfron.org.pl

www.kson.pl

PAMIĘTAJ !!!

**KĄŻDY PODMIOT PUBLICZNY MA OBOWIĄZEK
ZAPEWNIĆ DOSTĘPNOŚĆ
DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI**

JEŻELI Twoim zdaniem podmiot publiczny nie jest dostępny architektonicznie możesz go o tym poinformować. W informacji wskaż podmiotowi, jakie bariery mogą utrudniać korzystanie z jego usług.

Dzięki Tobie podmiot publiczny dowie się, co musi zmienić, żeby być dostępnym.

**JEŻELI podmiot publiczny nie zapewnia dostępności,
masz prawo złożyć WNIOSEK NA BRAK DOSTĘPNOŚCI
do tego podmiotu o zapewnienie dostępności.**

**JEŚLI złożyłeś wniosek o zapewnienie dostępności
do podmiotu publicznego, a podmiot ten dostępności nie zapewnił
to masz prawo złożyć SKARGĘ NA BRAK DOSTĘPNOŚCI.**

SZCZEGÓŁY NA: www.dostepnosc.pfron.org.pl